

saar vanffelig, og at dens Løsning fordrede en omhyggelig Forberedelse og klog Ledelse, men ikke en umotiveret Oplosnings-Ordensfrald.

Det er ganske rigtigt, hvad den ærede Justitsminister har sagt, at en Gjennemlæsning af den hele Forsatningsforhandling frembyder mange Ansepunkter, men naar jeg ikke har følt mig kaldet til derom at gøre Opbevelser, saa er det, fordi jeg ikke skjønner rettere, end at Skylden for Sagens uheldige Gang ligesaa meget eller dog næsten ligesaa meget ligger hos Regjeringen som hos Islænderne. Jeg vil tilbagefalde i Erindringen — og her kan jeg appellere til den ærede Justitsministers personlige Erfaring fra en Tid, der ligger langt tilbage — hvorledes man, for at bruge et Udtryk, der er laant fra Althingsforhandlingerne, har „rodet omkring“ med Spørgsmaalet om Tilskudet, der er gaaet op og gaaet ned paa en saadan Maade, som virkelig ikke har været skiftet til at gøre nogen imponerende Virkning paa Islænderne. Og hvorledes er det gaaet med Sagens Behandling i det Hele? Jeg skal ikke gaae længere tilbage end til, hvad jeg idag har sagt, hvorledes man ved foregaaende Regjeringsforslag har stillet den nuværende Justitsminister, — og jeg har heri stillet mig paa hans Side og sympatiserer med det vanffelige Forhold, hvori han er bragt — og om man stort kan fortænke Islænderne i, at de blive utilfredse, naar man, efterat man har budt dem Noget, og de have bedet om at faae lidt Mere, siger til dem: I faae ikke blot ikke det Mere, som I have bedet om, men I faae heller ikke det, vi tidligere have budt eder. For det uheldige Udkaast af 1867 bære ikke Islænderne Skylden, men Ansvarer derfor hviler paa den danske Regjering. Jeg troer ogsaa at have oplyst, at den nuværende Justitsminister ingenlunde har lagt nogen politisk Klogskab for Dagen ved den Maade, hvorpaa han har søgt at naae sit Maal. Jeg troer altsaa ikke, at man fra dansk Side skal tale i altsfor høie Toner om den islandske Befolknings Umodenhed til større Frihed. Ganske vist vige Forhandlingerne paa det sidste Althing, at Islænderne ere beherskede af en fir Idee, og at de dele den Skæbne

med Alle, der lide af fire Ideer, at de ere uimodtagelige og umedgjørlige. Dette er meget slemt; men naar jeg har sagt dette, saa maa jeg tilføie, at jeg har faaet megen Respekt for deres aandelige Begavelse; thi naar man vil borttage dette Punkt, som rigtignok spiller en overveiende Rolle, saa vil man med Hensyn til logisk Klarhed, tildeels endog, Betsalenhed, finde ikke Lidet, som nok kan stilles ved Siden af Meget, som der præsteres paa Rigsdagen. Det tør heller ikke oversees, at om Majoriteten i Althinget end er bleven fanatiseret, fordi man Intet har gjort for at modarbejde den stedsfundne Agitation, saa staaer der ved Siden deraf en forstandig og maadholden Minoritet af et forholdsviis ikke ringe Stemmetail, med hvilken vi godt vilde kunne komme tilrette. Naar man i Stedet for at ville kysse Islænderne ved et Oplosningsdecret, havde gjort Noget for at berigtige Islændernes vrangne Meninger, vilde dette Mindretail maafee være blevet et Fleetail. Er dette hidtil forsømt, saa kan det jo skee endnu, og det forekommer mig derfor — og heri er jeg vis paa at finde Sympathi hos alle Rigsdagens Medlemmer —, at det vilde være overmaade sørgeligt, om man nu efter 20 Aars sømmelige Arbejde skulde ende med at see hele Forsatningsagen blive kastet i Vandet uden noget som helst Resultat.

Følgen deraf vilde altsaa blive, at Island heelt skulde synke tilbage under Absolutisme med et raadgivende Althing, om hvis Betydning de gjorte Erfaringer ikke ere skiftede til at give Islænderne nogen megen høi Forestilling. Nu kunde man vel sige, hvad den ærede Justitsminister ogsaa henviste til, at Islænderne selv foretrak Absolutismen for en saadan Frihed og forfatningsmæssig Selvstændighed, som de kunne erholde. Jeg troer ikke at fravige min Beslutning, ikke at kritisere Althingets Forhandlinger, ved her at nævne et Par Exempler, som kunde tjene til Støtte for en saadan Mening, som naar en Althingsmand, efter at have indtaget en overordentlig stolt Position ligeoverfor den danske Rigsdag, erklærer sig villig til at synke i Støvet for Kongens Tod — nuvel, chacun son gout — men at der ligger nogen Misforstaaelse til